

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET (BLD)
Samlivs- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

3 22.00
7/5-08
200800482-21

Deres ref: 200800482-/HBHS

Oslo, 6. mai 2008
Vår ref: Ketil Sundbotten / DOK-2008-00687

HØRING - NOU 2008:1 KVINNER OG HOMOFILE I TROSSAMFUNN

Vi viser til departementets høringsbrev av 14.02.2008 med høringsfrist 10.05.2008.

HSH har i sin medlemsmasse ca 12.000 virksomheter som favner over et stort spekter av bransjer og sektorer. Som redegjort for i vår e-post til diskrimineringslovutvalget av 12.10.2007, har vi bl.a. i overkant av 400 medlemsvirksomheter som er basert på et religiøst verdigrunnlag. Dette inkluderer virksomheter innen helsesektoren, omsorg (bl.a. barnevern og barnehager), rusomsorg, frivillige organisasjoner (bl.a. misjonsorganisasjoner), kirkesamfunn, skoler og høyskoler. Innenfor de ulike områdene finnes det både virksomheter som drives i regi av trossamfunn og virksomheter utenfor trossamfunn som har et religiøst verdigrunnlag. Mange av disse har sitt verdigrunnlag nedfelt i et verdidokument som er retningsgivende for deres praksis bl.a. når det gjelder ansettelse. Dette kan berøre homofile samboende og/eller kvinner i henhold til unntaksbestemmelsene i arbeidsmiljøloven og likestillingsloven, men også andre forhold knyttet til virksomhetens verdigrunnlag. Noen av disse virksomhetene har inngitt egen høringsuttalelse til NOU 2008:1.

Som diskrimineringslovutvalget selv påpeker i sin utredning pågår det i alle trostradisjoner stadig brytning og diskusjon om hva trosgrunnlaget krever. Også innenfor de av HSHs medlemsvirksomheter som er basert på et religiøst verdigrunnlag innebærer dette at lære og praksis over tid kan endres eller "strekkes". Det kan følgelig variere i hvilken grad ulike virksomheter og organisasjoner vil bli berørt av endringer i reglene om trossamfunns adgang til forskjellsbehandling av kvinner og homofile. Det de av våre medlemmer som berøres av dette anser som det sentrale for dem, er imidlertid å kunne opprettholde prinsippet om trosfrihet og indre selvstyre. Oppfatningen er at endringer i slike teologiske og ideologiske synspunkter må komme innenfra og foregå på trossamfunnets egne premisser. HSH støtter dette og mener at det er viktig at det ikke foretas lovendringer som fratrar disse virksomhetene sin mulighet til å opprettholde interne regler og praksis som er basert på trossamfunnets lære.

HSH
Henrik Ibsens gate 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
tel +47 22 54 17 00
fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org. nr.
970 134 646 MVA

HSH har på den annen side også forståelse for de hensyn som ligger bak tanken om å ivareta kvinner og homofiles rettigheter i tilknytning til trossamfunn. Det dreier seg etter vår oppfatning her om fundamentale interesser og rettigheter som kommer i strid med hverandre, og som gjør det nødvendig å finne et balansepunkt hvor man i best mulig grad kan ivareta begge siders behov. Basert på dette mener HSH at utvalget har kommet frem til et forslag som i tilfredsstillende grad ivaretar denne balansen.

Når det konkret gjelder forslaget om endring av likestillingsloven § 2, registrerer vi at den endrete bestemmelsen viderefører gjeldende unntaksadgang, men med en viss innskjerping som er nødvendig for å ivareta EU-direktivets krav til forholdsmessighet.

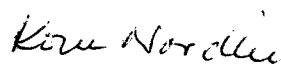
Med hensyn til endringene i arbeidsmiljøloven, er vi for det første enig i at uttrykket "homofile legning eller samlivsform" i § 13-4 andre ledd endres til "seksuelle orientering", slik at terminologien samsvarer med øvrige bestemmelser i kapittel 13. Utvalget presiserer at forslaget ikke innebærer noen materielle endringer.

Når det så gjelder opphevelsen av arbeidsmiljøloven § 13-3 tredje ledd, legger vi til grunn at spørsmålet om hvorvidt trossamfunns forskjellsbehandling av homofile kan anses saklig, etter endringen skal vurderes skjønnsmessig i det enkelte tilfelle og ut fra de samme kriterier som gjelder for saklighetsvurderingen knyttet til de øvrige diskrimineringsgrunnlagene i loven. Det følger av utvalgets uttalelser at både trossamfunn, virksomheter som drives av trossamfunn og virksomheter for øvrig som har et religiøst formål, vil kunne påberope seg at religiøst begrunnet forskjellsbehandling er saklig etter § 13-3 første ledd. Videre fremgår det at stillinger som har forkynnende, undervisende eller liturgiske funksjoner, eller som har en forbildefunksjon overfor barn, elever eller medlemmer i trossamfunnet, typisk vil falle inn under unntaksadgangen. Utvalget nevner som konkrete eksempler prester, kateketer, kantorer, diakoner, pastorer, imamer, rabbinere, religiøse leder, lærere i religiøse fag mv., men presiserer at vurderingen vil være avhengig av trossamfunnets lære. Vi legger ut fra dette til grunn at det ved ansettelse i sentrale funksjoner innenfor et trossamfunn eller en religiøst basert organisasjon, fremdeles vil kunne tas hensyn til vedkommende religions forhold til seksuell orientering.

HSH finner på denne bakgrunn å kunne stille seg bak forslagene i diskrimineringslovutvalgets utredning.

Vennlig hilsen

HSH

Kim Nordlie
Direktør

Ketil Sundbotten
Rådgiver